

1.2.2006

Dnro
7/030/2006

Eduskunnan suurelle valiokunnalle

**KOMISSION KONSULTAATIOASIAKIRJA KOSKIEN PATENTTIJÄRJESTELMÄN
KEHITTÄMISTÄ EUROOPASSA**

Ohessa lähetetään perustuslain 97 §:n mukaisesti tiedoksi otsikossa tarkoitettu komission sisämarkkinoiden ja palveluiden pääosaston konsultaatioasiakirja sekä asiaa koskeva kauppa- ja teollisuusministeriön lausuntopyyntö ja muistio.

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Kalle J. Korhonen

Hallitusneuvos

Marja-Leena Rinkineva

1.2.2006

Käsittelyvaihe ja käsittelyn tarkoitus:

Eduskunnan informointi

Käsittelijät:

Kauppa- ja teollisuusministeriö, hallitusneuvos Marja-Leena Rinkineva p. 1606 2098
Kauppa- ja teollisuusministeriö, ylitarkastaja Heli Siukonen p. 1606 3580

Valtioneuvoston kanta:

Valtioneuvoston kanta koskien komission konsultaation käsittelemiä kysymyksiä valmistellaan kauppa- ja teollisuusministeriössä 17.2.2006 järjestettävän keskustelutilaisuuden ja sen jälkeen saapuvien kirjallisten lausuntojen pohjalta.

Komissio on pyytänyt kysymyksiinsä vastauksia 31.3.2006 mennessä.

Kansallinen lainsäädäntö:

Konsultaatio ei vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön, mutta sen pohjalta mahdollisesti annettavat ehdotukset saattavat vaikuttaa.

LIITTEET

Komission sisämarkkinoiden ja palveluiden pääosaston konsultaatioasiakirja
Lausuntopyyntö 26.1.2006
Muistio 26.1.2006

EN

PATSTRAT

EN

EN

EUROPEAN COMMISSION
Internal Market and Services DG
Knowledge-based Economy
Industrial property

Brussels, 09/01/06

Questionnaire

On the patent system in Europe

INTRODUCTION

The field of intellectual property rights has been identified as one of the seven cross-sectoral initiatives for the Union's new industrial policy as set out in the Commission Communication launched on 5 October 2005. Stimulating growth and innovation means improving the framework conditions for industry, which include an effective IPR system.

In 1997, the Commission launched the idea of a Community Patent in its Green Paper on promoting innovation. This was taken up by Heads of State and Government in the conclusions of the Lisbon European Council of March 2000, who called for a Community patent to be available by the end of 2001. The Community Patent proposal, establishing a unitary system of patent protection for the single market, has formally been on the table of the Council since 2000 but overall agreement is yet to be achieved. The Commission remains convinced that an affordable Community Patent would offer the greatest advantages for business: we owe it to industry, investors and researchers to have an effective patent regime in the EU. Commissioner McCreevy has stated his intention to make one final effort to have the proposal adopted during his mandate. Until the time and conditions are ripe for that effort, the interim period should be used to seek views of stakeholders on an effective IPR system in the EU.

Views are therefore sought on the patent system in Europe, and what changes if any are needed to improve innovation and competitiveness, growth and employment in the knowledge-based economy.

Please note that this consultation focuses on the overall legal framework. Accompanying measures, such as information, awareness raising or support training, are outside the scope of consultation.

The document that follows contains a number of questions: In answering them we would invite you to be as detailed as you can. Supporting evidence and statistics are also welcome.

On the basis of the feedback the Commission intends to organise a hearing in Brussels in early summer 2006.

This consultation is open to all, and will be closed on **31 March 2006**.

The Commission services will publish a report on the outcome of this consultation. It will be available on the Internal Market and Services Directorate's General website.

Please either email us at:

Markt-D2-patentstrategy@cec.eu.int

Or send your response by post to:

Mr Erik Nooteboom
Head of Unit
Industrial Property Unit
Internal Market and Services Directorate General
European Commission

1049 Brussels
Belgium

PRIVACY STATEMENT

Please be sure to **indicate** if you **do not consent** to the **publication** of your personal data or data relating to your organisation with the publication of your response.

The contact data provided by the stakeholder make it possible to contact the stakeholder to request a clarification if necessary on the information supplied.

By responding to this consultation you automatically give permission to the Commission to publish your contribution unless your opposition to publish your contribution is explicitly stated in your reply. The Commission is committed to user privacy and details on the personal data protection policy can be accessed at:

http://europa.eu.int/geninfo/legal_notices_en.htm#personaldata

For further information please contact Ms Grazyna PIESIEWICZ at grazyna.piesiewicz@cec.eu.int or at +32.2.298.01.24.

Section 1 - Basic principles and features of the patent system

The idea behind the patent system is that it should be used by businesses and research organisations to support innovation, growth and quality of life for the benefit of all in society. Essentially the temporary rights conferred by a patent allow a company a breathing-space in the market to recoup investment in the research and development which led to the patented invention. It also allows research organisations having no exploitation activities to derive benefits from the results of their R&D activities. But for the patent system to be attractive to its users and for the patent system to retain the support of all sections of society it needs to have the following features:

- clear substantive rules on what can and cannot be covered by patents, balancing the interests of the right holders with the overall objectives of the patent system
- transparent, cost effective and accessible processes for obtaining a patent
- predictable, rapid and inexpensive resolution of disputes between right holders and other parties
- due regard for other public policy interests such as competition (anti-trust), ethics, environment, healthcare, access to information, so as to be effective and credible within society.

- 1.1 Do you agree that these are the basic features required of the patent system?
- 1.2 Are there other features that you consider important?
- 1.3 How can the Community better take into account the broader public interest in developing its policy on patents?

Section 2 – The Community patent as a priority for the EU

The Commission's proposals for a Community patent have been on the table since 2000 and reached an important milestone with the adoption of the Council's common political approach in March 2003 [<http://register.consilium.eu.int/pdf/en/03/st07/st07159en03.pdf>; see also http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/indprop/patent/docs/2003-03-patent-costs_en.pdf]. The disagreement over the precise legal effect of translations is one reason why final agreement on the Community patent regulation has not yet been achieved. The Community patent delivers value-added for European industry as part of the Lisbon agenda. It offers a unitary, affordable and competitive patent and greater legal certainty through a unified Community jurisdiction. It also contributes to a stronger EU position in external fora and would provide for Community accession to the European Patent Convention (EPC). Calculations based on the common political approach suggest a Community patent would be available for the whole of the EU at about the same cost as patent protection under the existing European Patent system for only five states.

Question

- 2.1 By comparison with the common political approach, are there any alternative or additional features that you believe an effective Community patent system should offer?

Section 3 – The European Patent System and in particular the European Patent Litigation Agreement

Since 1999, States party to the European Patent Convention (EPC), including States which are members of the EU, have been working on an agreement on the litigation of European patents (EPLA). The EPLA would be an *optional* litigation system common to those EPC States that choose to adhere to it.

The EPLA would set up a European Patent Court which would have *jurisdiction* over the validity and infringements of European patents (including actions for a declaration of non-infringement, actions or counterclaims for revocation, and actions for damages or compensation derived from the provisional protection conferred by a published European patent application). National courts would retain jurisdiction to order provisional and protective measures, and in respect of the provisional seizure of goods as security. For more information see [http://www.european-patent-office.org/epo/epla/pdf/agreement_draft.pdf]

Some of the states party to the EPC have also been tackling the patent cost issues through the London Protocol which would simplify the existing language requirements for participating states. It is an important project that would render the European patent more attractive.

The European Community is not a party to the European Patent Convention. However there is Community law which covers some of the same areas as the draft Litigation Agreement, particularly the "Brussels" Regulation on Recognition and Enforcement of Judgments (Council Regulation no 44/2001) and the Directive on enforcement of intellectual property rights through civil procedures (Directive 2004/48/EC). [http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2004/l_195/l_19520040602en00160025.pdf] It appears that there are three issues to be addressed before EU Member States may become party to the draft Litigation Agreement:

- (1) the text of the Agreement has to be brought into line with the Community legislation in this field
- (2) the relationship with the EC Court of Justice must be clarified
- (3) the question of the grant of a negotiating mandate to the Commission by the Council of the EU in order to take part in negotiations on the Agreement, with a view to its possible conclusion by the Community and its Member States, needs to be addressed.

Questions

- 3.1 What advantages and disadvantages do you think that pan-European litigation arrangements as set out in the draft EPLA would have for those who use and are affected by patents?
- 3.2 Given the possible coexistence of three patent systems in Europe (the national, the Community and the European patent), what in your view would be the ideal patent litigation scheme in Europe?

Section 4 –Approximation and mutual recognition of national patents

The proposed regulation on the Community patent is based on Article 308 of the EC Treaty, which requires consultation of the European Parliament and unanimity in the Council. It has been suggested that the substantive patent system might be improved through an approximation (harmonisation) instrument based on Article 95, which involves the Council and the European Parliament in the co-decision procedure with the Council acting by qualified majority. One or more of the following approaches, some of them suggested by members of the European Parliament, might be considered:

- (1) Bringing the main patentability criteria of the European Patent Convention into Community law so that national courts can refer questions of interpretation to the European Court of Justice. This could include the general criteria of novelty, inventive step and industrial applicability, together with exceptions for particular subject matter and specific sectoral rules where these add value.
- (2) More limited harmonisation picking up issues which are not specifically covered by the European Patent Convention.
- (3) Mutual recognition by patent offices of patents granted by another EU Member State, possibly linked to an agreed quality standards framework, or "validation" by the European Patent Office, and provided the patent document is available in the original language and another language commonly used in business.

To make the case for approximation and use of Article 95, there needs to be evidence of an economic impact arising from differences in national laws or practice, which lead to barriers in the free movement of goods or services between states or distortions of competition.

Questions

- 4.1 What aspects of patent law do you feel give rise to barriers to free movement or distortion of competition because of differences in law or its application in practice between Member States?
- 4.2 To what extent is your business affected by such differences?
- 4.3 What are your views on the value-added and feasibility of the different options (1) – (3) outlined above?
- 4.4 Are there any alternative proposals that the Commission might consider?

Section 5 – General

We would appreciate your views on the general importance of the patent system to you.

On a scale of one to ten (10 is crucial, 1 is negligible):

- 5.1 How important is the patent system in Europe compared to other areas of legislation affecting your business?
- 5.2 Compared to the other areas of intellectual property such as trade marks, designs, plant variety rights, copyright and related rights, how important is the patent system in Europe?
- 5.3 How important to you is the patent system in Europe compared to the patent system worldwide?

Furthermore:

- 5.4 If you are responding as an SME, how do you make use of patents now and how do you expect to use them in future? What problems have you encountered using the existing patent system?
- 5.5 Are there other issues than those in this paper you feel the Commission should address in relation to the patent system?

- (1) If you would like the Commission to be able to contact you to clarify your comments, please enter your contact details.
- (a) Are you replying as a citizen / individual or on behalf of an organisation?
 - (b) The name of your organisation/contact person:
 - (c) Your email address:
 - (d) Your postal address:
 - (e) Your organisation's website (if available):
- (2) Please help us understand the range of stakeholders by providing the following information:
- (a) In which Member State do you reside / are your activities principally located?
 - (b) Are you involved in cross-border activity?
 - (c) If you are a company: how many employees do you have?
 - (d) What is your area of activity?
 - (e) Do you own any patents? If yes, how many? Are they national / European patents?
 - (f) Do you license your patents?
 - (g) Are you a patent licensee?
 - (h) Have you been involved in a patent dispute?
 - (i) Do you have any other experience with the patent system in Europe?

Please either email us at:

Markt-D2-patentstrategy@cec.eu.int

Or send your response by post to:

Mr Erik Nooteboom
Head of Unit
Industrial Property Unit
Internal Market and Services Directorate General
European Commission
1049 Brussels
Belgium

26.1.2006

Jakelussa mainituille

Kutsu keskustelutilaisuuteen/
Lausuntopyyntö:**KOMISSION KONSULTAATIOASIAKIRJA KOSKIEN PATENTTIJÄRJESTELMÄN
KEHITTÄMISTÄ EUROOPASSA**

Komissio pyrkii etsimään keinoja kilpailukyvyn parantamiseksi Euroopassa ja katsoo immateriaalioikeuden säädösympäristön kehittämisen olevan tärkeä osa tämän tavoitteen saavuttamista. Säädösympäristön kehittämiseen liittyen **komissio on 16.1.2006 käynnistänyt julkisen konsultaatiokierroksen koskien patenttijärjestelmän kehittämistä Euroopan Unionissa.**

Konsultaatiokierroksen tarkoituksena on selvittää mahdollisimman laajalti näkemyksiä siitä, miten patenttijärjestelmää tulisi jatkossa pyrkiä kehittämään. Komissio pitää yhteisöpatenttia Euroopan kilpailukyvyn kannalta edelleen ensisijaisena tavoitteena. Komissio haluaa kuitenkin selvittää eri tahojen näkemyksiä myös muista mahdollisista toimenpiteistä ennen viimeistä pyrkimystä yhteisöpatentin hyväksymiseksi. Näistä toimenpiteistä on tuotu esille eurooppapatenttien oikeudenkäyntijärjestelmän uudistushanke (EPLA) sekä kansallisten patenttilakien osittainen harmonisointi/ patenttien vastavuoroinen tunnustaminen. Lisäksi konsultaatiolla pyritään selvittämään, miten eri tahot näkevät patenttijärjestelmän pääperiaatteet ja mikä merkitys patenteilla ylipäätään on Euroopan tasolla.

Alla kuvataan lyhyesti konsultaatioasiakirjassa kuvattujen vaihtoehtojen sisältö:

Yhteisöpatentti: Komissio antoi ehdotuksen yhteisöpatenttiasetuksesta vuonna 2000. Kilpailukykyneuvostossa saavutettiin maaliskuussa 2003 yhteinen poliittinen lähestymistapa kieliregiimin, kansallisten patenttiovirastojen aseman, vuosimaksujen ja tuomioistuinten järjestelmän osalta. Neuvottelut ovat sittemmin kariutuneet jäsenvaltioiden eriäviin kantoihin patenttivaatimusten käännosten osalta. Komissio pitää yhteisöpatenttia edelleen ensisijaisena tavoitteena ja katsoo sen tarjoavan yhtenäisen ja kustannustehokkaan patenttisuojan lisäksi oikeusvarmuutta yhtenäisen lainkäyttöjärjestelmän myötä.

Eurooppapatenttien oikeudenkäyntijärjestelmän uudistushanke: Vuonna 1999 käynnistetyn uudistushankkeen tarkoituksena on perustaa Euroopan patenttijärjestön alaisuuteen tuomioistuin, joka olisi toimivaltainen käsittelemään eurooppapatentteja koskevia loukkaus- ja mitätöimiskanteita. Järjestelmään liittyminen olisi vapaaehtoista Euroopan

26.1.2006

patenttisopimukseen liittyneille valtioille. Komission mukaan oikeudenkäyntijärjestelmän yhteensopivuus yhteisön enforcement -lainsäädännön kanssa, yhteys Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan sekä jäsenmaiden neuvottelumandaatti vaativat vielä lisäselvitystä.

Kansallisten patenttilakien osittainen harmonisointi ja patenttien vastavuoroinen tunnustaminen: Yllä esitettyjen toimenpidemahdollisuuksien lisäksi komissio esittää harkittavaksi EY-lainsäädäntöä patentoitavuuden yleisistä vaatimuksista (EPCn mukaisesti). Vaihtoehtoina esitetään erityissääntelyä tiettyjen patenttiaiheiden osalta (EPC ei suoraan säätele) ja patenttien vastavuoroista tunnustamista muissa EU:n jäsenvaltioissa.

Komission käynnistämä konsultaatiokierros päättyy 31.3.2006. Komission tarkoituksena on tämän jälkeen järjestää keskustelutilaisuus kesäkuussa ja julkaista raportti konsultaation tuloksista. **Kauppa- ja teollisuusministeriö järjestää perjantaina 17.2.2006 klo 9-12 keskustelutilaisuuden konsultaatiokierrokseen liittyen.** Pyydämme teitä keskittymään erityisesti edellä kuvattuihin vaihtoehtoihin ja niistä konsultaatioasiakirjassa esitettyihin kysymyksiin.

Kauppa- ja teollisuusministeriö laatii komissiolle lausunnon, jota varten **pyydämme lisäksi toimittamaan kirjalliset lausuntonne maanantaihin 27.2.2006 mennessä** osoitteeseen: Kauppa- ja teollisuusministeriö, kirjaamo, PL 32, 00023 Valtioneuvosto (kirjaamo@ktm.fi). Sidosryhmät voivat toimittaa lausunnon komissiolle myös omissa nimissään.

Kauppa- ja teollisuusministeriö on aikaisemmin pyytänyt lausuntoa sekä yhteisöpatentista että EPLAsta. Ohessa toimitetaan lähinnä muistiin palauttamiseksi yhteisöpatenttia ja EPLAa koskeva muistio, jossa kuvataan ehdotuksia ainoastaan pääpiirteittäin. Yhteisöpatenttia koskevat asiakirjat löytyvät komission kotisivuilta:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/indprop/patent/index.htm

EPLAa koskevat asiakirjat on saatavana Euroopan patenttiviraston kotisivuilta:

<http://www.european-patent-office.org/epo/epla/index.htm>

Pyydämme vahvistamaan osallistumisenne keskustelutilaisuuteen 15.2.2006 mennessä Anja-Riitta Jaakkolalle (puh. (09) 160 63582, anja-riitta.jaakkola@ktm.fi). Lisätietoja asiasta antaa hallitusneuvos Marja-Leena Rinkineva, puh. (09) 1606 2098 ja ylitarkastaja Heli Siukonen, puh. (09) 1606 3580.

Tämä kutsu/ lausuntopyyntö lähetetään sekä sähköpostitse että kirjeitse.

Marja-Leena Rinkineva
hallitusneuvos

26.1.2006

JAKELU

Oikeusministeriö
Opetusministeriö
Ulkoasiainministeriö
Helsingin käräjäoikeus
Helsingin hovioikeus
Korkein oikeus
Markkinaoikeus
Kuluttajavirasto
Patentti- ja rekisterihallitus
Tullihallitus

Helsingin yliopisto/ oikeustieteellinen tiedekunta
Lapin yliopisto/ oikeustieteellinen tiedekunta
Tampereen yliopisto/ oikeustieteiden laitos
Turun yliopisto/ oikeustieteellinen tiedekunta

Electronic Frontier Finland EFFI ry
Elinkeinoelämän Keskusliitto
IPR University Center
Keksintösäätiö
Keskuskauppakamari
Lääketeollisuus ry
Nokia Oyj
Patentti-insinöörit ry
Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry
Suomen AIPPI ry
Suomen Asianajajaliitto
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto SITRA
Suomen Keksijäin Keskusliitto KEKE ry
Suomen Lakimiesliitto
Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry
Suomen Teknologiakeskusten liitto TEKEL
Suomen Teollisoikeudellinen yhdistys ry
Suomen Yrittäjät
Tekes
Työsuhdekeksintölautakunta

Tiedoksi

Eduskunnan talousvaliokunta:
Tuula Kulo-vesi

Kauppa- ja teollisuusministeriö:
Erkki Virtanen
Kalle J. Korhonen
Antti Riivari

Tiivistelmä yhteisöpatenttia ja Eurooppapatenttien oikeudenkäyntijärjestelmän uudistushanketta (EPLA) koskevista periaatteista

Muistion tarkoituksena on kuvata lyhyesti yhteisöpatenttia ja EPLAa koskevat pääperiaatteet. Yhteisöpatenttia koskeva tiivistelmä perustuu 3.3.2003 saavutettuun yhteiseen poliittiseen lähestymistapaan ja EPLAa koskeva osuus työryhmäasiakirjoihin. Erityisesti EPLAa koskeviin asiakirjoihin perehtyminen on välttämätöntä täsmällisen kuvan saamiseksi, koska muistiossa ei ole referoitu sopimusluonnoksen määräyksiä yksityiskohtaisesti.

1. Yhteisöpatentti**Tausta ja asian käsittelyvaihe**

Komissio antoi 1.8.2000 ehdotuksen yhteisöpatenttia koskevaksi asetukseksi.¹ Yhteisöpatenttiasetuksen lisäksi yhteisöpatenttia koskevat asiakirjat käsittävät Euroopan patenttisopimuksen tarkistamiskirjan, neuvoston päätöksen tuomioistuinjärjestelmää varten ja muutokset Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen perussääntöön.

Neuvotteluissa tapahtui huomattava edistysaskel, kun kilpailukykyneuvostossa 3.3.2003 saavutettiin **yhteinen poliittinen lähestymistapa** seuraavista yhteisöpatentin pääperiaateista:

1. Kieliregiimi
2. Kansallisten patenttivirastojen asema
3. Vuosimaksujen jakaminen
4. Tuomioistuinjärjestelmä

Yhteisöpatentista on sittemmin pyritty ratkaisuun marraskuussa 2003, maaliskuussa 2004 ja toukokuussa 2004 pidetyissä kilpailukykyneuvostoissa. Asetusehdotuksen osalta neuvottelut kariutuivat kieliregiimiin eli siihen, mikä on käännösten toimittamisen määräaika ja niiden oikeusvaikutus. Neuvottelut ovat olleet jäissä toukokuusta 2004 lähtien.

Alla esitetään pääpiirteittäin yhteisen poliittisen lähestymistavan sisältö (3.3.2003). Tuomioistuinjärjestelmän osalta viitataan osittain myös komission myöhemmin tekemään ehdotukseen neuvoston päätökseksi (23.12.2003).

Kieliregiimi

¹ Ehdotus neuvoston asetukseksi yhteisöpatentista, KOM(2000) 412 lopullinen

26.1.2006

Yhteisöpatentin kielijärjestely on patentin myöntämiseen saakka sama kuin Euroopan patenttisopimuksen (EPC) mukainen järjestely. Hakijan on tehtävä hakemus yhdellä Euroopan patenttivoraston (EPO) virallisista kielistä ja annettava patenttivaatimukset käännettynä kahdelle muulle EPO:n kielelle patentin myöntämisen yhteydessä. Jos hakija tekee hakemuksen muulla kuin EPO:n kielellä ja toimittaa siitä käännöksen yhdelle EPO:n kielistä, järjestelmä vastaa käännöksen kustannuksista.

Hakijan on heti patentin myöntämisen jälkeen (*upon the grant of the patent*) toimitettava patenttivaatimuksista käännökset kaikille yhteisön virallisille kielille, ellei jokin jäsenvaltio luovu käännöksestä omalle kielelleen.

Maaliskuun 2003 jälkeen ei päästy sopuun siitä, mitä kohtuullisella käännösten toimittamisajalla tarkoitetaan. Viimeisimmässä kompromissiehdotuksessa (maaliskuun 2004 kilpailukykyneuvosto) määrajaksi esitettiin 9 kuukautta. Toinen kiistanalainen kysymys koski käännösten oikeudellista merkitystä eli virheellisen käännöksen vaikutusta kolmansien oikeuksiin.

Kansallisten patenttivorastojen asema

Euroopan patenttivorasto vastaa yksin yhteisöpatenttien myöntämisestä. Kansallisten patenttivorastojen rooli on toimia patenttitietouden levittäjinä sekä hakemuksia vastaanottavina ja pk-yrityksiä neuvovina tahona.

Lisäksi kansalliset patenttivorastot voivat tietyin edellytyksin tehdä uutuustutkimuksia. Ne kansalliset virastot, joiden virallisena kielenä on joku muu kuin EPO:n virallinen kieli, voivat EPO:n puolesta ja hakijan pyynnöstä suorittaa uutuustutkimuksen omalla kielellään. Patenttivorastot, joiden virallinen kieli on yksi EPO:n virallisista kielistä voivat suorittaa uutuustutkimuksia, jos niillä on kokemusta yhteistyöstä EPO:n kanssa ja tutkimus on välttämätöntä ns. kriittisen massan säilyttämiseksi. Uutuustutkimuksen suorittaminen perustuu aina yhteistyösopimukseen, joka sisältää muun muassa laatukriteereitä.

Neuvosto voi komission ehdotuksesta ja EPOa kuultuaan laajentaa kansallisten patenttivorastojen osallistumista tutkimustoimintaan ratkaistakseen kapasiteettiongelmia yhteisöpatenttien myöntämisessä.

Vuosimaksujen jakaminen

Yhteisöpatentteihin liittyvät vuosimaksut maksetaan EPO:lle, joka pitää niistä itsellään 50 prosenttia kustannustensa kattamiseksi, mukaan lukien kansallisten patenttivorastojen tekemistä tutkimuksista aiheutuvat kustannukset. Loput 50 prosenttia jaetaan jäsenmaiden kansallisten patenttivorastojen kesken neuvoston päättämän jakoperusteen mukaisesti. Jakoperustetta määriteltäessä on otettava huomioon patenttiaktiivisuus sekä markkinoiden koko.

Tuomioistuinjärjestelmä

Komissio antoi 30.8.2002 epävirallisen ehdotuksen yhteisöpatenttituomioistuimesta². Poliittinen yhteisymmärrys saavutettiin 3.3.2003. Komissio on tämän jälkeen 23.12.2003 antanut lopullisen ehdotuksen tuomioistuinjärjestelmästä³.

² Valmisteluasiakirja yhteisöpatenttia varten suunnitellusta tuomioistuimesta, KOM(2002) 480 lopullinen

26.1.2006

Rakenne: Yhteisöpatenttituomioistuin perustetaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhteyteen (keskitetty malli). Muutoksenhakuasteena toimii yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin.

Komission lopullisen ehdotuksen mukaan yhteisöpatenttituomioistuin voi järjestää istuntoja myös muissa jäsenvaltioissa kuin siinä, missä sen toimipaikka sijaitsee. Tuomioistuimen on päätettävä yksittäistapauksissa tällaisen menettelyn sopivuudesta.

Toimivalta: Tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta pätevyyttä koskevissa kanteissa ja vaatimuksissa ja loukkausta koskevissa oikeuskäsittelyissä, sen toteamisessa, että loukkausta ei ole tapahtunut, patentin käyttöön tai patentin aiempaan käyttöön perustuvaan oikeuteen liittyvissä oikeuskäsittelyissä tai hakemuksissa yhteisöpatentin rajoittamiseksi, mitättömyyttä koskevissa vastakanteissa tai oikeuden lakkaamiseksi tehdyissä hakemuksissa, mukaan lukien väliaikaisia toimia koskevat hakemukset. Yhteisöpatentti voi olla myös vahingonkorvauskanteiden ja -vaatimusten kohteena.

Kokoonpano ja nimittämismenettely: Tuomarit nimitetään neuvoston yksimielisellä päätöksellä määräajaksi. Nimitysehdokkailla on oltava patenttioikeutta koskeva korkea oikeudellisen asiantuntemuksen taso. Tekniset asiantuntijat avustavat tuomareita koko asian käsittelyn ajan.

Komission lopullisen ehdotuksen mukaan yhteisöpatenttituomioistuin koostuu seitsemästä tuomarista. Neuvoa-antava komitea antaa lausunnon ehdokkaiden soveltuvuudesta ennen neuvoston nimittämispäätöstä. Tekniset asiantuntijat avustavat tuomareita koko käsittelyn ajan avustavina esittelijöinä. Avustavien esittelijöiden edellytyksenä on laaja asiantuntemus tietyltä tekniikan alalta.

Oikeudenkäyntikieli: Yhteisöpatenttituomioistuin järjestää asian käsittelyn sen jäsenvaltion virallisella kielellä, jossa vastaajan kotipaikka sijaitsee tai vastaajan valitsemalla virallisella kielellä, jos jäsenvaltiossa on kaksi tai useampia virallisia kieliä. Asianosaisten pyynnöstä ja yhteisöpatenttituomioistuimen suostumuksella mikä tahansa EU:n virallinen kieli voidaan valita oikeudenkäyntikieleksi. Yhteisöpatenttituomioistuin voi kuulla asianosaisia henkilökohtaisesti sekä kuulla todistajia muulla EU:n virallisella kielellä kuin oikeudenkäyntikielellä.

Komission lopullisessa ehdotuksessa todetaan lisäksi, että jos vastaajalla ei ole kotipaikka missään jäsenvaltiossa, asia käsitellään yhteisöpatenttituomioistuimessa sillä EU:n virallisella kielellä, jolla patentti myönnettiin.

Siirtymäaika: Yhteisöpatenttituomioistuin olisi tarkoitus perustaa viimeistään vuoteen 2010 mennessä. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä rajallinen määrä kansallisia tuomioistuimia, jotka ovat toimivaltaisia siihen asti.

2. Eurooppapatenttien oikeudenkäyntijärjestelmää koskeva uudistamishanke

³ Ehdotus neuvoston päätökseksi yhteisöpatenttituomioistuimen perustamisesta ja muutoksenhausta yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, KOM(2003) 828 lopullinen

26.1.2006

Tausta ja asian käsittely

Euroopan patenttiviraston myöntämiä eurooppapatentteja kohdellaan kussakin EPCn sopimusvaltiossa kansallisina patentteina. Tämän johdosta EPCn sopimusvaltioiden kansallisilla tuomioistuimilla ovat toimivaltaisia myös asioissa, jotka koskevat eurooppapatenttien mitättömyyttä tai loukkausta.

Kesäkuussa 1999 pidetyssä EPCn sopimusvaltioiden hallitusten välisessä konferenssissa perustettiin työryhmä laatimaan ehdotus eurooppapatentteja koskevan oikeudenkäyntijärjestelmän uudistamiseksi. Uudistamishankkeen tavoitteena on tehostaa eurooppapatenttien täytäntöönpanoa, parantaa oikeusvarmuutta ja edistää Euroopan patenttioikeuden yhdenmukaista tulkintaa. Sopimus on kansallisen voimaansaattamisen osalta vapaaehtoinen eli sen ratifioiminen on EPCn sopimusvaltioille vapaaehtoista.

Sopimusluonnos⁴ ja luonnos Euroopan patenttituomioistuinta koskevaksi asetukseksi⁵ on valmisteltu oikeudenkäyntityöryhmän alaisessa alatyöryhmässä. Ehdotusta on viimeksi käsitelty joulukuussa 2005 pidetyssä oikeudenkäyntityöryhmän kokouksessa. Tällöin päätettiin vielä jatkaa työtä sopimusluonnostekstin teknisen tarkistamisen osalta. Periaatteellisista kysymyksistä esillä on viime aikoina ollut oikeudenkäyntijärjestelmän yhteensopivuus yhteisön enforcement -lainsäädännön kanssa, yhteys Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan sekä EU-maiden neuvottelumandaatti.

Sopimus ja asetus on hyväksyttävä EPCn sopimusvaltioiden hallitusten välisessä konferenssissa, jonka ajankohtaa ei siis vielä ole päätetty. Neuvotteluissa on parin viime vuoden aikana edetty verkkaisesti siitä syystä, että yhteisöpatenttia koskevat neuvottelut ovat olleet samaan aikaan vireillä.

Alla esitetään ehdotetun oikeudenkäyntijärjestelmän pääperiaatteet lyhyesti. Asiakirjat löytyvät EPO:n kotisivuilta: <http://www.european-patent-office.org/epo/epl/index.htm>

Tuomioistuinjärjestelmän pääperiaatteet

Rakenne: Sopimuksella perustetaan juridisesti, hallinnollisesti ja taloudellisesti itsenäinen tuomioistuinjärjestelmä, *European Patent Judiciary*, jonka toimielimiä ovat Euroopan patenttituomioistuin sekä hallintoneuvosto. Euroopan patenttituomioistuin koostuu ensimmäisen asteen tuomioistuimesta, muutoksenhakuasteesta ja rekisteristä. Ensimmäisen asteen tuomioistuin koostuu keskusjaostosta ja sopimusvaltioihin hakemuksesta perustettavista aluejaostoista. Hallintoneuvosto koostuu sopimusvaltioiden edustajista.

Patenttituomioistuimen tekemään lopulliseen päätökseen voi hakea muutosta muutoksenhakutuomioistuimelta. Muutoksenhakutuomioistuin toimii samalla neuvoo-antavana elimenä, joka kansallisen tuomioistuimen pyynnöstä antaisi ei-sitovia lausuntoja koskien Euroopan patenttioikeuden tulkintaa.

Hallintoneuvosto valvoo Euroopan patenttituomioistuimen toimintaa. Se myös perustaa (ja lakkauttaa) aluejaostot sopimusvaltion tai sopimusvaltioiden muodostaman ryhmän

⁴ Draft Agreement on the Establishment of a European Patent Litigation System

⁵ Draft Statute of the European Patent Court

MUISTIO

26.1.2006

hakemuksesta sekä nimittää tuomarit virkaan. Hallintoneuvosto on toimivaltainen muuttamaan mm. asetuksen määräyksiä, sovellutussääntöjä ja taloutta koskevia määräyksiä.

Toimivalta ja päätösten oikeusvoima: Euroopan patenttituomioistuimella on *yksinomainen* toimivalta kun kyse on eurooppapatentin mitätöimiskanteesta ja kanteesta niitä vastaajia vastaan, joiden kotipaikka sijaitsee jossakin sopimusvaltiossa. Kanne tulee nostaa keskusjaostossa tai toimivaltaisessa aluejaostossa, kuitenkin niin, että mitätöimiskanne tulee aina nostaa keskusjaostossa. Päätösten oikeusvoiman osalta lähtökohtana on, että Euroopan patenttituomioistuimen päätökset rinnastetaan kansallisten tuomioistuinten päätöksiin.

Kansallisiin tuomioistuihin voitaisiin panna vireille eurooppapatentin loukkaus- ja mitätöimiskanteita seitsemän vuoden ajan sopimuksen voimaantulosta.

Kokoonpano ja nimittämismenettely: Hallintoneuvosto nimittää tuomarit kuuden vuoden määräajaksi Euroopan patenttituomioistuimen puhemiehistön esityksestä. Tuomioistuimeen kuuluu sekä lainoppineita että teknisiä tuomareita. Edellytyksenä on vähintään yhden EPO:n virallisen kielen hyvä hallinta ja hyvä patenttioikeuden tuntemus.

Tuomioistuimeen voidaan hallintoneuvoston päätöksellä ja sopimusvaltion esityksestä myös nimittää avustajia, jotka toimivat paneelin ylimääräisinä jäseninä.

Kieliregiimi: Kieliregiimi perustuu EPO:n virallisiin kieliin. Keskusjaostossa käytettävä kieli on sama kuin EPOssa käytetty käsittelykieli. Aluejaostossa käytettävä kieli on aluejaoston sijaintivaltion virallinen kieli, jos se on yksi EPO:n virallisista kielistä. Jos aluejaoston sijaintivaltion kieli on muu kuin EPO:n virallinen kieli, kyseinen valtio valitsee jonkun EPO:n virallista kielistä käsittelykieleksi. Muutoksenhakutuomioistuimessa käsittelykieli on aina sama kuin ensimmäisen asteen tuomioistuimessa käytetty kieli. Jos osapuolet suostuvat, tuomioistuin voi sallia muun kuin EPO:n virallisen kielen käytön osittain tai koko käsittelyn ajan.